

KŘEŠŤANSKÉ ZPRAVODAJ

**Tvá láska, Hospodine,
dosahuje k nebi,
tvá věrnost
sahá k oblakům.**

Žalm 36,6

**Heřmanův Městec
Vánoce 2021**

Víte přece, co znamená tento čas. Už nastala hodina, abyste procitli ze spánku.

List apoštola Pavla Římanům 13,11

Spánek a procitnutí. Běžná součást života. Obojí je krásně znázorněno ve vánočním příběhu. Uprostřed noci, kdy lidé obvykle spí, jsou pastýři na nohách. Řekli si: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo...“ Pastýři na cestě jsou příkladem bdělosti a rozhodnosti. Rozlišili mezi časem odpočinku a časem činu. Poznali, že nastal okamžik, ve kterém mají šanci setkat se s neobyčejným člověkem, třebaže maličkým. S člověkem, v kterém k nám přišel Bůh a jeho spasení. Zaslechli ve svém životě Boží pozvání a přijali je. Tak nějak vypadá duchovní probuzení.

Naproti tomu spánek máme ve svých představách spojený s oním právě narozeným dítětem. Kolik jen písňových koled v sobě nese nádech ukolébavek. „Chtíc, aby spal, tak zpívala synáčkovi“, pobrukujeme si my, Češi. A v mezinárodně nejznámější vánoční písni o svatě a tiché noci se dokonce opěvuje spánek v nebeském klidu. V bibli se však o jeho spánku překvapivě nic nedočteme.

Odkud se v lidech vzala touha a potřeba Ježíše uspat? Není v tom cosi příznačného? Spící dítě neruší. Také spící Ježíš se nevměšuje lidem do života a nikoho neznepokojuje. Je neškodný. Každý si pak může dělat, co chce. Užít si čas podle svého bez ohledu na Ježíšovy nároky.

Jenže pastýři o Vánocích nespali. Zauvažovali o tom, co ten čas opravdu znamená. Podle apoštolské pobídky se nemáme nechat ukolébat. Advent a Vánoce jsou doby vhodné k tomu, abychom procitli ze spánku a žili jako lidé pozvaní Kristem k novému životu.

Milí přátelé v Kristu, ať se nám všem, v rodinách i našich církevních společenstvích, právě to daří, to vám přeji pro čas vánoční i pro nastávající rok. Ať vás v něm Bůh inspiruje a vede svým Duchem a láska Kristova ať je s vámi.

Jan Plecháček, CČE

Drazí přátelé,

již druhým rokem se potýkáme s epidemií koronaviru-19. Je s podivem, jak dokážeme reagovat, nacházet nové cesty a při tom nemalomyslnět. Mnoho věcí v této době nám komplikuje a ztěžuje běžný život. Mnoho věcí, na které jsme se těšili, jsme museli kvůli karanténám a jiným opatřením oželeť, nebo přesunout. Prošli jsme si i údobím, kdy jsme nemohli společně slavit liturgii v našem kostele a museli se spokojit s on-line přenosy. To vše jsme zvládli, a o to více si vážíme každé chvíle ve společenství liturgického slavení. Děkuji vám všem, s

jakou trpělivostí jste dokázali tato omezení snášet. Děkuji vám za vaše modlitby a oběti, které jste přinesli a přinášíte ve prospěch svých bližních. Vím, že některá opatření budou zřejmě dlouhodobější, jako nošení roušek, či chybějící svčovaná voda v kropenkách. Prosím o trpělivost a odpovědnost, která je nezbytná. Děkuji, že tato opatření respektujete a snažíte se je dodržet.

V uplynulém roce jsme pokročili v opravách fary. Byla provedena oprava fasády na severní straně s novým prosklením pavlače, proběhla oprava schodiště. V kostele ve Svinčanech došlo k opravě čtyř vitrážových oken; stejně tak se opravovala vitrážová okna ve Vápenném Podole. Oprava věže kostela ve Stojicích byla pro klimatické a technologické obtíže přesunuta do jarních měsíců příštího roku. Chci poděkovat všem, kteří jakkoli pomohli a pomáhají se správě našich kostelů. Jakékoli přičinění, byť to nejmenší, je milé a vítané. Mnoho nezištných služeb zapřičiňuje, že kostely fungují.

Přeji vám milostiplné svátky a hodně zdraví i pro nadcházející rok. Rád vám ze srdce žehnám a vyprošuji radostnou mysl a optimismus.

P. Adrian Sedlák

Maria řekla:

**„Duše má velebí Pána
a můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli,
že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení.
Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít
všechna pokolení,
že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný.
Svaté jest jeho jméno
a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení
k těm, kdo se ho bojí.
Prokázal sílu svým ramenem,
rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně;
vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil,
hladové nasýtil dobrými věcmi
a bohaté poslal pryč s prázdnou.
Ujal se svého služebníka Izraele,
pamětliv svého milosrdenství,
jež slíbil našim otcům,
Abrahamovi a jeho potomkům na věky.“
Lukáš 1,46-55**

Sestry a bratři v Kristu, milí přátelé,

v adventním i vánočním období nás na každém kroku provází hudba a zpěv. Pořádají se koncerty, z kostelů, sálů, dokonce i z obchodních domů zaznívají

vánoční melodie a zpěvy. A že tomu tak je odedávna, dosvědčuje i evangelista Lukáš. Hned v prvních dvou kapitolách jeho evangelia se setkáváme s postavami, které zpívají. Zpívá kněz Zachariáš – otec Jana Křtitele, andělé a nebeské zástupy zpívají Gloria, když ohlašují pastýřům Kristovo narození, zpívá Simeon v jeruzalémském chrámě. I Maria zpívá svůj Magnificat – chvalo zpěv k Hospodinu.

Ten jsem vybrala pro letošní sváteční čas ke krátkému zamyšlení.

Mariina píseň zaznívá v době, kdy ještě Ježíš nebyl narozen a vložen do betlémských jeslí. Je to jedna z prvních adventních písní, více než dva tisíce let stará. Neznáme sice původní melodii, ale z veršů poznáváme, že je radostná, vyjadřuje vděčnost i naději.

Nastávající matka Marie byla jistě vychována ve zbožnosti starého Izraele. Dobře znala žalmy a texty posvátných knih, v její písni najdeme citace z žalmů, proroků a dalších spisů.

Ve verších chvalo zpěvu je vyjádřena úcta ke Stvořiteli a Dárci života ruku v ruce s pokorou a bohabojností. Marie doufá a pevně věří, že Hospodin se ujme své služebnice. Veškerá pýcha, hmotné zabezpečení, moc ani sláva nic u Boha neznamenaají. V jediném okamžiku mohou být proměněny v prach a popel. Zůstává pouze bohatství, které si Marie uchovává ve svém srdci. Biblické zaslíbení dané praotcům a jejich potomstvu je předmětem jejich myšlenek a radostného očekávání.

V loňském roce jsme byli kvůli různým opatřením-více či méně smysluplným-o hudbu a zpěv v tomto zvláštním předvánočním čase ochuzeni. O to více si nyní vážíme každé příležitosti a možnosti projevit hudbou a zpěvem radost z Ježíšova prostého, ale slavného narození.

Vánoční svátky budou už podruhé trochu jiné, než bychom si představovali. Možná že všelijaká omezení nám pomohou soustředit se více na zvěst, která přináší narozením Spasitele světlo do dní, naplněných starostmi a obavami. Které období lidských dějin ale bylo idylické, bezpečné a bez stinných stránek?

Užijme si sváteční dny ve zdraví a s písní na rtech při bohoslužbách i v kruhu rodinném. Mějme jistotu, že i o letošních Vánocích nám Betlémské dítě přináší radost i naději, která našemu životu dává směr a smysl.

Alena Tučková, CČSH

POSELSTVÍ NADĚJE

Příběh Ježíšova narození obyčejně odpočívá po většinu roku v knihovničce. V prosinci ho vytáhneme, oprášíme, necháme na pár týdnů zazářit, načež ho krátce po Vánocích opět odložíme na jedenáct měsíců stranou. Tento úžasný příběh nám ovšem má co říct každý den našeho života.

Je to poselství naděje, jež zvěstuje,
že Bůh nikdy nezapomíná na své sliby
a plní je v dokonale zvolený čas.

Říká nám, že Bůh si vybírá obyčejné lidi,
kteří ho milují, aby pro jeho království
vykonali mimořádné věci.

Nabádá nás, abychom věřili,
že Bůh v nás dokáže způsobit
zrození něčeho velikého,
ačkoli dobře víme, že sami bychom to
nikdy nezvládli.

Ujišťuje nás, že u Boha není nic nemožného.
Připomíná nám, že nás Bůh tolik miloval,
že poslal svého Syna – část sebe sama -,
aby s námi byl jako světlo v naší temnotě,
jako naděje uprostřed naší beznaděje,
aby nás přivedl na cestu,
která je v souladu s jeho vůlí.

Dovolím si tedy tvrdit, že je to příběh příhodný pro všechna roční období.

(Z knihy Stormie Omartianové Vánoční zázrak)

Milé sestry, milí bratři, přeji Vám ze srdce požehnané vánoční svátky, pokojné a radostné chvíle, prožité v kruhu vašich blízkých a do nového roku L.P. 2022 šťastné vykročení, stále zdraví a mnoho lásky přijímané i rozdávané druhým.

Zdenka Sedláčková

P.F. 2022

Žijeme ve zvláštní době. A tak bych i já chtěl o Vánocích a na prahu nového roku vyslovit možná poněkud netradiční přání. Dostatek OHLEDUPLNOSTI.

Neboť být pln ohledu k druhým, je plodem lásky a výrazem skutečné sounáležitosti vzájemně i vůči celé společnosti. Ohleduplnost, která se nedá ani přikázat ani uzákonit, vyvěrá ze srdce, a je součástí opravdového lidství. Kéž bychom s ní v tomto smyslu také zacházeli!

S vědomím, že nade vším stojí víra, naděje a láska Vám vše dobré a radostnou naději v novém roce přeje

Váš

Marek Výborný

VÁNOCE V PÍSMU SVATÉM

V noci:

Iz 9, 1-3, 5-6 *Syn je nám dán!*

V Izaiášově době dobyli Asyřané Galileu a část obyvatel odvedli do vyhnanství (r. 732 př. Kr.). Prorok vidí zemi v hluboké temnotě srovnatelné s temnotou „světa smrti“ či s chaotickou tmou před stvořením. Avšak v této temnotě zazáří světlo: nově narozený královský syn. Jeho narození bude důvodem k radosti, neboť přinese osvobození od nadvlády Asýrie: jsou zlomeny symboly otroctví, tj. jařmo, hůl a bodec otrokáře (tak jak bylo zlomeno jho Egyptanů či Midjanitů). Tento syn, dárce pokoje, je označen božskými tituly, které naznačují, že on bude víc než národní osvoboditel: v něm je samotný „Bůh s námi“ (Iz 7, 14).

Tit 2, 11-14 *Projevila se Boží dobrota všem lidem.*

Liturgické čtení obsahuje jakýsi katechismus prvotní Církve. Nejprve se prohlašuje, že se „zjevila“ Boží dobrota v Ježíšově životě, počínaje jeho vtělením. Toto zjevení se dovršilo „zjevením“ Boží spásy o Velikonocích, kdy Kristus „vydal sám sebe za nás“ (verš 14). Boží milost přitahuje („vede“ – verš 12) člověka k tomu, aby žil novým způsobem v očekávání konečného „zjevení“ Boží spásy i slávy (verš 13). Boží dobrota vábí věřícího k „rozlévání“ této dobroty v dobrých skutcích. Nový Boží život má totiž prostoupit všechny vztahy a celou existenci člověka, dokud nebude „Bůh všechno ve všem“ (1 Kor 15, 28).

Lk 2, 1-14 *Dnes se vám narodil Spasitel.*

Vyprávění o Ježíšově narození záměrně obsahuje časové a prostorové údaje: Lukáš chce zdůraznit, že Ježíš není pouhou ideou či mýtem, ale osobou, která vstupuje do našeho času a prostoru. Úryvek je velmi střízlivý a obsahuje dva základní momenty: Ježíšovo narození v chudobě v Davidově městě a zvěstování pastýřům, kteří stáli na okraji tehdejší společnosti. Bůh se vtěluje mezi posledními, Bůh se zjevuje posledním, Bůh dává spásu posledním. Ježíšovým narozením se otevírá nebe a Bůh sestupuje mezi lidi (Iz 63, 19): zjevuje svoji velikost a přináší pokoj, který je souhrnem mesiánských darů a naplněním starozákonních příslibů.

Za svítání:

Iz 62, 11-12 *Hle, přichází tvůj Spasitel.*

Chrám i opuštěná města v troskách, tísnivé životní podmínky (Iz 60, 7) a nejistá politická situace (Iz 61, 4) tvořily perspektivu chudých a unavených navrátilců. Proto prorok důrazně volá k siónské dceři, že Bůh nově přichází, aby dovršil dílo spásy započaté osvobozením. Spása je darem od Boha, a ne výsledkem úsilí „synů Izraele“. Bůh se ujímá svého lidu jako vykupitel, podobně jako Izraelita

„vykupoval“ svého příbuzného, když se dostal do bídy a otroctví. „Vykoupený“ lid dostává nové jméno, novou existenci. Je „svatý“, neboli oddělený pro Boha, který chce nastolit trvalé manželské pouto. Izraelský lid je jako nevěsta „vytoužená“ a „neopuštěná“, protože je spojená se svým ženichem.

Tit 3, 4-7 *Ze svého milosrdenství nás spasil.*

V Ježíši Kristu se Boží dobrota stala viditelná. V tomto čtení vystupuje velmi zřetelně absolutní nezaslouženost a velikost Boží dobroty. Bůh projevil své milosrdenství na lidech, kteří žili v neposlušnosti a ve zlobě (verš 3). Je tedy jasné, že Boží dobrotivost je nezávislá na dobrotě lidské, vždyť „nikdo před Bohem nekonal nic dobrého“! Pouze Božím milosrdenstvím se člověk stává novým tvorem skrze křestní obmytí. Ve křtu se v hojnosti vlévá Duch svatý, původce nového stvoření (Gn1,2). Tato radikální novost je vyjádřena také jako „ospravedlnění“: člověk se Boží milostí stává před Bohem spravedlivým, tj. před ním skutečně dobrým. V člověku se tak obnovuje Boží obraz (Gn 1, 27).

Lk 2, 15-20 *Pastýři našli Marii i Josefa a děťátko.*

Před Kristovým tajemstvím se objevují první lidé, kteří zastupují Církev. Mezi nimi nenacházíme mocné a pyšné lidi či soběstačné intelektuály, ale chudé a opovrhované pastýře, dále ženu, která porodila v jeskyni, a prostého tesaře Josefa. Právě takoví lidé budou privilegovanými posluchači Ježíšových slov. Tito chudí mají schopnost „uchovat všechny ty věci v srdci a rozvažovat o nich“. Oni jsou schopni čisté chvály a oslavy Boha – „velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli“ (verš 20). Oni nesou typické rysy pravého Kristova učedníka, který slyší Boží slovo, rozvažuje o něm a předává jej ostatním jako radostnou zvěst.

Ve dne:

Iz 52, 7-10 *Všechny končiny země uzří spásu našeho Boha.*

Prorokova slova jsou prostoupena překypující radostí z nového Božího činu: Bůh se vrací k svému lidu v troskách! Prorok nemůže téměř popadnout dech z této veliké události a s velkým důrazem i živostí zvěstuje tuto radostnou zvěst. Vždyť konečně přichází pro zubožený a utlačený lid pokoj, blaho, osvobození a spása. Je tedy opravdu důvod k radosti, ke společnému jásetu a hlasitému volání. Izraelité už nebudou prožívat sklíčenost z otrockého jha babylónské nadvlády – teď přichází jako panovník Hospodin. Jeho vláda nepřinese útlak a chudobu, ale pokoj a plnost dobra.

Žid 1, 1-6 *Bůh k nám promluvil skrze Syna.*

Záměrem autora listu Židům je povzbudit křesťanskou obec, aby v těžkých podmínkách pronásledování neochabovala ve víře. Tato obec se skládala převážně ze židokřesťanů, proto se autor často opírá o citace ze Starého zákona. V úvodu listu stojí slavnostní svědectví o důstojnosti a moci Syna. On je plným Božím sebesdílením člověku, vždyť je definitivním Božím slovem (verš 2),

zjevením jeho slávy (verš 3). Boží sláva se po jeho ponížení na kříži (verš 3) opět projevila jeho povýšením (verše 3-4). Takto oslavený Syn může přelévat Boží slávu na ostatní lidi a obdařit je novou důstojností (Žid 2, 10-11).

Jan 1, 1-18 *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.*

Janův prolog navazuje na starozákonní teologii o moudrosti (Sir 24; Př 8, 22-31; Mdr 9, 1-2), kterou zároveň překonává: moudrost (Slovo) je zde zcela jasně osobou, jež se rovná Bohu. Osoba Slova je Božím sebevyjádřením a sebesdílením člověku. Bůh skrze Slovo vstupoval do rozhovoru s člověkem už od stvoření světa i po celé období dějin před vtělením (verše 3-5). Vtělení však představuje naprostý průlom v Božím sebesdílení: Bůh se setkává s člověkem tváří v tvář. Je tu dar plného setkání. Toto setkání zprostředkovává člověku milost „pravdy“ čili milost Božího zjevení, dar patření na jeho slávu.

„Dnes se vám narodil Spasitel, to je Kristus Pán“

Vánoční kázání nejsou jednoduchá: kazatel buď sklouzne do laciného sentimentu, nebo se snaží naopak přizpůsobit požadavkům komerčních Vánoc současné doby, nebo snad nabídne od obojího něco. Připusťme, že je v každém případě veden těmi nejlepšími úmysly: současnému člověku, žijícímu v postmoderní, postreligiozní, ale zároveň i postsekulární době, přetlumočit vánoční příběh. Reálný příběh o skutečné Boží lásce, která se stala hmatatelnou v betlémském Dítěti, ale zároveň opředený tolika nánosy, až se i nám, křesťanům, těžko proniká ke skutečnému historickoteologickému jádru vánoční zvěsti. A přece je to náš úkol: neporozumíme-li totiž vtělení Boha, vedeného nepochopitelnou láskou k člověku, nepochopíme ani člověka samotného. Vánoční příběh je přece právě o tom: Bůh se stal člověkem, abychom my, lidé, mohli objevit svoji pravou důstojnost ve tváři betlémského Dítěte. Neobjevíme-li tuto tvář, onu svatou Tvář našeho Přítele a Bratra, neporozumíme sobě ani druhým. A to by byla škoda. Pokusme se tedy společně poodhrnout roušku Vánoc: nejen z hlediska historického, liturgického a teologického, ale také trochu kazatelského.

Pokud alespoň někdo z vás prožije letošní svátky plněji, pak moje práce na této vánoční studii nebyla marná. Slavnost narození Páně má už přinejmenším od 6. století tři mešní formuláře: pro mši v noci („půlnoční mše“), za svítání („pastýřská mše“) a ve dne („velká mše“). Zatímco v noci a za svítání nás zve Církev Lukášovým vyprávěním do Betléma, nabídne nám ve mši „ve dne“ prolog Janova evangelia, známé to verše o počátku a o Slově, které, ač bylo od věků u Boha a bylo samo Bohem, stalo se člověkem. Jestliže evangelia prvních dvou mší jsou v pravdě vánoční, může nám evangelium třetí mše připadat poněkud nepatřičně. Omyl: evangelium třetí mše je ze všech třech nejvíc vánoční, poněvadž nám nabízí pohled v jistém slova smyslu syntetický. Jan tu s mistrovstvím sobě vlastním odkrývá samu podstatu křesťanství, která je přece vánoční.

Než ale postoupíme ve svých úvahách dál, pokusme se o krátký historický exkurs. Není rozhodně samoučelný, poněvadž nám nejen odkryje cosi z dějin starověké církve, ale poskytne nám i zbraně proti případným útočníkům. Vsadím se, že většina účastníků (nejen) vánočních bohoslužeb by otázku „Kdy vlastně vznikly Vánoce“ považovala jaksí za nepatřičnou. No přece narozením Ježíše Krista, by nejspíš odpověděli, a není třeba z toho dělat vědu. Omyl, je. Tedy je třeba z toho dělat vědu, poněvadž vznik Vánoc patří v dějinách liturgiky ke stále nejasným místům. Musíme si uvědomit, že přinejmenším prvních tři sta let Církev žádné Vánoce neslavila a centrem její liturgie byly události velikonoční. Kolem nich se všechno točilo a ty také tvořily přirozený vrchol liturgického roku, jako je tomu ostatně dodnes. První historicky doložitelné Vánoce se slavily v Římě 25. prosince 336, což badatelé zjistili poměrně spolehlivě z dobových pramenů. Otázkou ale zůstává, proč byl zvolen právě tento den. Podle názoru některých historiků zde Církev použila své úspěšné taktiky a „pokřtila“ pohanský svátek *Natale Solis Invicti* (zrození nepřemožitelného boha Slunce), který zavedl na počest syrského boha Slunce císař Aurelián roku 274. Souvislost mezi křesťanskými a pohanskými Vánocemi se přímo nabízí: což není Kristus tím skutečným Sluncem, které ozářilo tento svět? Což není Kristus tím skutečným Světlem, které přišlo na svět, aby definitivně zvítězilo nad temnotami tohoto světa? Proč nevyužít této podobnosti a nenabídnout křesťanům vlastní alternativu lákavých pohanských slavností na den zimního slunovratu, když i příroda nám tak krásně nahrává? Nicméně tato tzv. *Apologeticko-náboženskodějinná hypotéza* není jediná. Liturgikové mluví o tzv. výpočetní metodě a všímají si přitom silně propagované myšlenky svých starověkých kolegů, kteří spatřovali v Kristu skutečné Slunce tohoto světa, a proto věnovali extrémní pozornost dnům rovnodennosti a oběma slunovratům. Podle těchto teorií byl Jan Křtitel počat o podzimní rovnodennosti a narodil se tudíž v den letního slunovratu. Pán Ježíš byl podle Lk 1, 26 počat o šest měsíců později (Alžběta byla v době zvěstování už v šestém měsíci, říká evangelista), tedy v den jarní rovnodennosti, narodil se tudíž o devět měsíců později, tedy na den zimního slunovratu. Jak to bylo doopravdy? Lze důvodně předpokládat, že platí obě hypotézy současně: spekulativní výpočty teologů podepřely snahu Církve nahradit pohanský svátek a vítězné tažení Vánoc dějinami lidstva je pochopitelné. Vánoce se nevídanou rychlostí rozšířily po celém tehdejší Západě, našly živnou půdu i na Východě a staly se jednoznačně nejoblíbenějším křesťanským svátkem. I když můžeme právem předpokládat, že křesťanský obsah svátků se v jistém slova smyslu poněkud vytrácí, přesto zůstaly až po naši dobu svátkem nesmírně živým a obdařeným takovou spoustou folklóru, umění, zvyků a tradic, že se s nimi těžko může jakýkoliv jiný svátek liturgického roku srovnávat.

Vraťme se tedy k průběhu a obsahu svátku. Hned na začátku jsem připomněl, že se až do dnešní doby dochoval starobylý zvyk celebrovat na Vánoce tři mše svaté: v noci, ráno a ve dne. Původ těchto mší je stejně zajímavý jako ostatně

Vánoce samotné: Dopolnední mši svatou o deváté hodině slavil papež tradičně ve sv. Petru od 4. století jako jedinou vánoční mši. Dnes tolik populární „půlnoční“ mše svatá je spjata s Efeským koncilem, který roku 431 slavnostně prohlásil Pannu Marii za Bohorodičku. Na počest Mariina Božského mateřství nechal papež Sixtus III. (430-440) na místě staré baziliky sv. Liboria na pahorku Esquilinu vystavět baziliku Panny Marie Větší, tradičně nazývané Sněžné (Santa Maria Maggiore). I když je pro nás, Slovany, tato římská bazilika památná především tím, že tu papež Hadrián II. schválil před zraky sv. Cyrila a Metoděje slovanskou liturgii, pro univerzální Církev má význam především vánoční: pod oltářem byla zbudována betlémská jeskyně, která prý uchovává zbytky betlémských jesliček. Ať už jsou relikvie jesliček pravé či nikoliv, jisté je, že na tomto místě celebroidal papež přibližně od 5. stol. půlnoční mši svatou, účastnil se ještě následných chval a poté se odebral k odpočinku. Jako poslední pak vznikla v polovině 6. století mše „ve dne“, kterou papež slavil v kostele sv. Anastázie na římském Palatinu na počest sv. Anastázie ze Sirmia, populární světice, jejíž svátek připadal na Východě právě na 25. prosince. Tak prozaický a zároveň úchvatný je zrod slavnosti Narození Páně v liturgii Západu.

Náš historický exkurs by nebyl úplný, kdybychom nevěnovali pozornost i následným dnům, tzv. vánočnímu oktávu. Kdyby z jiného důvodu ne, tak pro zvláštní, na první pohled nepochopitelné překrytí dnů oktávu a svátků svatých. A ti, kdo se pravidelně modlí Denní modlitbu Církvě (breviář), mi dají za pravdu: zatímco Ranní chvály a Modlitba se čtením se berou ze svátku svatých, jsou Nešpory vždycky vánoční. Jev, který v celém liturgickém roce nemá obdoby, tvoří další z liturgických záhad Vánoc. Středověk nazýval tuto vánoční světeckou družinu *Comites Christi* (tvoří ji prvomučedník Štěpán, dále sv. Jan Evangelista, miláček Páně a konečně betlémská Mlád'átka, umučená Herodem) a viděl v ní tři formy mučednictví: dobrovolné a naplněné (Štěpán), dobrovolné a nenaplněné (Jan) a nedobrovolné, ale naplněné (Mlád'átka).

Hned na začátku jsem připomněl, že prolog Janova evangelia, zařazený pro mši „ve dne“, má výrazně syntetický charakter. Historický exkurs nám připomněl, že Vánoce jsou svátkem poměrně mladým. Znamená to tedy, že je první křesťané nepotřebovali? V té dnešní podobě je možná opravdu nepotřebovali, nicméně přece celé křesťanství na „vánoční“ myšlenke stojí. Celá naše víra stojí a padá s Kristem a ten je přece vtěleným Božím slovem, výsledkem té největší syntézy lidských dějin, syntézy božského s lidským, transcendentna a imanentna, Boha a člověka. Už mnohokrát jsme si přece připomněli, že v Ježíši Kristu se splnila ta dávná lidská touha, často tak nešťastně uspokojovaná: *být jako Bůh*. Od dob, kdy tuto citlivou strunu lidského srdce zahrál sám Ďábel, zaznívala tato touha v lidských srdcích jako věčně neuspokojená ozvěna. Člověk nemohl tušit, že tuto touhu jednou vyplní sám Bůh, když se přioděje pláštěm lidství. Opravdu krásně ji vyjádřil apoštol Jan, když napsal: *Na počátku bylo slovo a to slovo bylo Bůh a to slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*. Bez vtělení bychom mohli

škrtnout všechny křesťanské pravdy: nebylo by Velikonoc, nebylo by našeho vykoupení, naší spásy, nebylo by ničeho. Ale Vánoce nejsou jen dogmatickým předpokladem teologických pravd: ony mají svoje vlastní, dalekosáhlé důsledky morální, sociální, psychologické... Není asi v našich silách obsáhnout poselství Vánoc jako celek, zamysleme se tedy alespoň nad jedním z vánočních poselství, ke kterému nás dovedou chudí betlémští pastýři. Zatímco naše západní civilizace přikrášlila Vánoce nic neříkajícím dojemným kýčem, je pravá realita o něčem jiném. Na pozadí sčítání lidu, které císař Octavianus Augustus dělá především z ekonomických důvodů, jde Josef s Marií právě v té nejnevhodnější době do Betléma, aby tam narazil – jako se to ostatně děje podnes – na nezám, lhostejnost, necitelnost. Boží Syn se nestal člověkem proto, aby nás odsoudil, aby nás potrestal, ale aby nás naučil lásce, kterou od věků člověka miluje Bůh. A paradoxně – oproti pojmání mnoha „zbožných“ – tato láska směřuje k těm na okraji, k těm vytěšňovaným, k těm opovrhovaným – i o tom jsou Vánoce: o citu, ale ne o prázdňovém kýči, ale o opravdovém soucitu, o opravdové schopnosti člověka vcítit se do problémů a utrpení druhého a nabídnout mu účinnou pomoc. I když mnozí právem odsuzujeme konzumní charakter dnešní doby, přesto nemůžeme nevidět cosi pozitivně vánočního ve vzájemném obdarovávání, které je – možná až příliš materializovanou formou zájmu o druhého, o jeho potřeby. Je vyjádřením toho, že mi na tom druhém záleží, že ho mám rád, že se snažím mu udělat radost. Zajímavou „postavou“ Lukášova vyprávění jsou i pastýři, kteří bdí nedaleko Betléma. Jejich bdělost má samozřejmě hluboký symbolický význam: navzdory tomu, že patří k odsuzovanému, Písma neznalému „lidu země“, bdí. Jsou připraveni zaslechnout Boží volání. A právě jim teď jako prvním zaznívá ona zvěst Vánoc: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení*. Kdoví, zda rozuměli andělskému zvěstování, kdo ví, zda bytostně cítili potřebu Spasitele, který se dokonce jim narodil. „*Dnes se vám narodil Spasitel, to je Kristus Pán*“, bez ohledu na to, jestli subjektivně potřebujete, jestli vůbec vnímáte, jestli jste připraveni ho přijmout. Jak krásný obraz dnešní a vůbec každé lidské doby! Kristus přichází ke člověku, který je zašpiněný svou sebeláskou, svým sobectvím. Bůh člověka miluje a přišel nás této lásce naučit! Je to ta jediná skutečná vánoční zvěst, která by měla zaznít nade všemi ostatními, které jsou kýčovitě a sladké. Vánoce nemohou být ani veselé, ani šťastné, to jsou všechno fráze, které jsme slýchali v dobách socialismu a bohužel ještě stále slýcháme. Vánoce nejsou ani svátky rodiny, ani míru; jsou to svátky, o kterých si máme co nejlouběji uvědomit podstatu svého lidství: milovat druhé tou láskou, jakou Otec miluje nás. A tuto lásku přinášet, ať je to vhod či nevhod, ať je ten druhý připraven či nepřipraven, ať ho považujeme za kvalitního nebo naopak jím opovrhujeme – vzpomeňme na pastýře a na chvalozpěv, kterým je Bůh pozval ke spolupráci na svém díle!

P. Tomáš Slámečka (zkráceno)

ZAKLADATELKA DYNASTIE A ŽENA SVATÉHO ŽIVOTA LUDMILA, KNĚŽNA ČESKÁ

Letos jsme si připomněli 1100. výročí od zavraždění kněžny Ludmily, matky přemyslovské dynastie a ženy svatého života. Svatá Ludmila patří beze sporu mezi nejvýznamnější ženy nejstarších dějin na počátku české státnosti. V nejnovější době je toto období našich dějin, které je spojeno s christianizací, předmětem intenzivního studia a nových objevů.

Vůbec christianizace našeho území je záležitost probádaná a zároveň velmi záhadná. Po křtu českých kmenových náčelníků v Řezně roku 854 k masovému pokřesťanštění nedošlo. Pohanské náboženství bylo tehdy ještě velmi pevně zakořeněno. Kníže Bořivoj přichází až roku 872 a v roce 874 si tento pohan bere za manželku pohanskou kněžnu Ludmilu, jejíž původ není zcela jistý.

Kristiánova legenda uvádí, že Bořivoj „*měl také manželku jménem Ludmilu, dceru knížete Slavibora, z kraje slovanského, který se dříve jmenoval Pšov a který dnešní lidé nazývají nyní podle vystavěného hradu Mělnickem*“. Proti tomu legenda Prologu o sv. Ludmile říká, „*že byla ze země srbské, knížete srbského dcera*“. Z dalšího obsahu legend vyplývá, že Ludmila se narodila buď na Mělnicku nebo na území západního Srbska. Po svatbě se knížecímu páru narodilo několik dětí, z nichž jsou důležití později po sobě vládnoucí Spytihněv (875) a Vratislav (888).

Na základě dohody Franků a Moravanů se Čechy po roce 880 dostaly od nadvládu velkomoravského knížete Svatopluka. Kníže Bořivoj Svatopluka v jeho říši navštívil a přijal tam křesťanství. Stalo se tak pravděpodobně v roce snad 883 a podle svědectví legend měl Bořivoje pokřtít moravský věrozvěst Metoděj, tehdy již arcibiskup. Je pravděpodobné, že Ludmila se svým mužem pokřtěna nebyla, neboť jediná legenda uvádí: „*Navrátivše se pak domů se hrad, jenž se jmenoval Hradec, usadili tam řečeného kněze a založili tam kostel ke cti blahoslaveného Klimenta ... po krátkém čase přišel... Metoděj do Čech a pokřtil svatou Ludmilu s mnohými jinými* (legenda Diffundente sole). Tak jest podle legendy, kde a kdy se tak stalo není doložitelné. Snad to bylo v kostele sv. Klimenta na Levém Hradci, pravděpodobně někdy do roku 885, pokud ji křtil sv. Metoděj, protože ten roku 885 zemřel.

Jisté však je, že s pokřtěním vládnoucího páru se christianizace v Čechách rozběhla naplno. Dokonce došlo k „pohanské vzpouře“ a Bořivoj i Ludmila museli na čas uprchnout k Svatoplukovi na Moravu. Po Bořivojově smrti (889) se stala Ludmila paní knížecího domu respektovanou ostatními kmenovými vládci. Snažila se, aby u českých velmožů zajistila podporu pro své syny, aby byli zvoleni na knížecí stolec. Spytihněv vládl celých 20 let, církve v té době nebyla ještě rozdělená, moc kočovných Maďarů pustošila moravskou říši. Po Spytihněvově smrti nastupuje (915) na knížecí stolec jeho bratr Vratislav, který vládne šest let. Vratislavovou manželkou byla Drahomíra ze slovanského kmene

Stodoranů na řece Havole. Byla také matkou několika jeho dětí, z nichž důležitou roli hráli budoucí vládci Václav a Boleslav. Drahomíra křesťanství zřejmě upřímně nepřijala a nenáviděla Ludmilu, která zejména Václava vychovávala křesťansky. Sněm svobodných Čechů přijal Václava za knížete a jeho výchovu svěřil Ludmile. Ta měla v podstatě vykonávat regentskou vládu. Kristiánova legenda uvádí: „*Václav byl povolán do hlavního hradu Prahy a na stolec otcovský od všeho lidu povýšen. Ale poněvadž ještě neodrostl věku chlapeckému nebo jinošskému, všichni velmožové pojavše moudrý záměr, svěřili mladého vévodu i s jeho bratrem Boleslavem Ludmile blahoslavené paměti, služebníci Kristově, na vychování, dokud by s pomocí Boží nedosáhli síly dospělého věku.*“ Drahomíra se nesmířila s touto porážkou a v nastalém konfliktu, který probíhal od léta 921, Ludmila ustoupila a uchýlila se na Tetín. Tam za ní Drahomíra vyslala vražedné komando, vedené Tunou a Gomonem z Drahomířiny družiny. Ti také jistě byli křesťany. Ludmilu uškrtili, protože se domnívali, že když nebude prolita krev, nebude uctívána jako svatá. Stalo se tak 16. září 921.

Mýlili se ovšem, protože hned po své smrti začala být považována za světici. A to nejen pro své křesťanské jednání, ale i pro svůj lidský osud. Drahomíra svého nedosáhla, kníže Václav se ujal vlády a už v roce 925 byly Ludmiliny ostatky přeneseny do Prahy. Václav dal tímto způsobem jasně najevo svůj postoj k babičce Ludmile, ke křesťanství a k událostem, které proběhly v minulých letech. I on sám se za pár let stal obětí bratrovraždy.

Ludmila a Václav se staly nebeskými ochránci dynastie, která vládla v Čechách do začátku 14. století.

Ludmila se narodila jako pohanka a své křesťanství vzala vážně. V tom je hodna skutečně svaté paměti a následování v době na prahu nového českého pohanství.

Jan B. Lášek, Blahoslav 2021

„Ludmila vzešla v zemi české jako hvězda jitřní, ohlašující příchod slunce spravedlnosti, jímž je Kristus, a světlem víry zaplašovala temnoty bludu.... Ó země česká, buď šťastná, že oslavuješ štěstí té, která z tvého středu do nebe byla přijata! Ó šťastná země česká, šťastnou záštitou chráněná!

Z nejstarší homilie o svaté Ludmile

NEJSTARŠÍ VARHANY NA SVĚTĚ

Patrně nejstarší varhany na světě projdou podrobným výzkumem a rekonstrukcí. Jde o nástroj z 12. století, který ve středověku hrál v bazilice Narození Páně v Betlémě. Varhany objevili v bazilice v roce 1906 archeologové a nyní jsou uloženy v Muzeu Svaté země v Jeruzalémě. Do Betléma je zřejmě přivezli francouzští křižáci a používali se zde několik desítek let. Po muslimském vpádu na konci 12. století byly spolu se zvony a dalším vybavením zakopány v

ochranné dřevěné bedně.

Podle španělského hudebního skladatele historika Davida Catalunyi, který vede výzkum a obnovu betlémských varhan, je 251 píšťal nástroje „neuvěřitelně zachovalých“. Druhé nejstarší známé varhany (v bazilice Valére v Sionu ve Švýcarsku) se dochovaly až z 15. století. Západní církev nicméně podle pramenů využívala varhany v liturgii už v 10. století. Catalunyův projekt se tak chce díky betlémskému nálezu pokusit o propojení těchto dvou období.

„Chceme zrekonstruovat i tehdejší výrobní postupy, abychom mohli vyrobit píšťaly stejným způsobem jako ve středověku, a tak celé varhany zrekonstruovat a opět slyšet jejich zvuk,“ slíbil Catalunya. Nástroj by měl být znovu postaven do pěti let a poté opět vystaven v jeruzalémském muzeu Svaté země.

Převzato z KT

A jak si historicky stojí naše varhany? Varhany v kostele sv. Bartoloměje byly zhotoveny v roce 1762. Několikrát byly opravovány, ale generální oprava je teprve čeká v příštím roce. Náklady opravy činí téměř 6 milionů korun. Proto využíváme k získávání finančních prostředků všech možností, které nám právní řád umožňuje. Žádáme o dotace ministerstvo kultury, kraj, město i biskupství. Sami se snažíme získávat prostředky z různých akcí: prodej perníčků při městských slavnostech přinesl přes 11.000 Kč, výtěžek 16. výstavy betlémů částku 30.947 Kč. Částka byla poskytnuta na opravu varhan v plné výši, protože zisk z této akce je určen na opravu kulturních památek v Heřmanově Městci. Na opravu varhan bude použita i částka dobrovolného vstupného z „Rybovky“. Známa Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby „Hej, Mistře!“ zazní v kostele sv. Bartoloměje 27. 12. v 18.00 hodin.

Stěžejní projekt adopce varhanních píšťal, který byl spuštěn při závěrečném koncertu Hudebního léta v kostele sv. Bartoloměje v srpnu 2021, přinesl k 20. prosinci 63 kusy adoptovaných píšťal; ve finančním vyjádření to představuje částku 184.000 Kč. Stále ještě 700 píšťal čeká na svého „adoptivního rodiče“. Můžete-li, zapojte se i vy a pomozte nám zachránit vzácný skvost barokní architektury v kostele sv. Bartoloměje. Podrobnější informace naleznete na stránkách Římskokatolické farnosti sv. Bartoloměje Heřmanův Městec.

Děkujeme všem, kterým není osud našich jedinečných barokních varhan lhostejný. Neztrácíme naději, že společným přičiněním se naše varhany po několika letech znovu rozezní nejen ke slávě Boží, ale i pro potěchu našich duší.

XVI. VÝSTAVA BETLÉMŮ ZPESTRILA ADVENTNÍ ČAS V NAŠEM MĚSTĚ

V neděli 12. 12. skončila úspěšná XVI. výstava betlémů v Heřmanově Městci, kterou připravila MO KDU-ČSL ve spolupráci s organizací SPOKUL. Během čtrnácti dnů ji navštívilo v Městské galerii velké množství návštěvníků, kteří obdivovali umění jak současných tvůrců, tak i šikovné ruce a vynikající cit pro lidovou tradici našich předků. Z reakcí návštěvníků je patrné, že bylo na co se dívat i z čeho vybírat ve vánočně laděném prodeji ozdob, betlémů či perníčků. Se zájmem se setkala i expozice v 1. patře galerie včetně ukázky vánočních tradic. Andělské Vánoce, což bylo téma letošní výstavy, naplnily nejen galerii, ale věříme, že v této nelehké době přispěly i příjemnému prožití Adventu jako času naděje.

V rámci výstavy proběhla též soutěž o nekrásnějšího vánočního anděla či anděly, do které se přihlásilo více 62 kolektivů i jednotlivců od mateřských škol přes klienty Domova pro seniory až po děti s rodiči či prarodiči. Všechna díla byla vystavena v prvním patře galerie a návštěvníci měli možnost svým hlasem určit vítěze z pohledu návštěvníků. Celkem hlasovalo 595 návštěvníků. Na 1. místě (172 hlasů) se umístil největší anděl výstavy od Nely Karellové, Valerie Minařikové a kolektivu ZUŠ v Heřmanově Městci. Na místě druhém uspěla Kreativní dílna pro dospělé v Heřmanově Městci se 146 hlasy pro svoji originální „Andělskou letku“. Třetí místo pak se 79 hlasy patří paní Kamile Šikulové. Všem soutěžícím blahopřejeme, protože i dle hodnocení odborné poroty před zahájením výstavy by si ocenění zasloužila většina přihlášených tvůrců.

Nezbývá než poděkovat všem, kteří o realizaci a zdárný průběh výstavy zasloužili, zvláště Heleně Polanské, Zdeně Sedláčkové a Václavě Výborné. A všichni se můžeme těšit na další již XVII. výstavu betlémů v roce 2023. Celý výtěžek výstavy bude věnován na opravu kulturních památek v Heřmanově Městci. Věříme, že výstava potěšila spokojené návštěvníky a přispěla k příjemné předvánoční atmosféře v Heřmanově Městci.

Marek Výborný

ADOPCE NA DÁLKU

Díky příznivější situaci v koronavirové době se podařilo v Adventu uspořádat minitrh ve prospěch projektu Adopce na dálku. Osud našich adoptovaných dětí nebyl dárcům lhostejný a minitrh tak vynesl rekordní částku 14.047 Kč. Sofie a Musoke tak ani v příštím roce nezůstanou bez podpory.

Ke dni 19.12.2021 pak činí účet Adopce na dálku částku 29.423 Kč. Z uvedeného vyplývá, že školné i v dalším období zvládneme uhradit. V průběhu roku činily náklady projektu 13.900 Kč.

O tom, že cesta za našimi sny nemusí být často jednoduchá, vypovídá také tento příběh indické dívky.

Jmenuje se Sujatha, má chudé rodiče a čtyři sourozence. O tom, že by některé z dětí chodilo do školy, nemohla být řeč. Na dívce ale všichni viděli, že má ke studiu předpoklady, a tak ji zaregistrovali do programu Adopce na dálku. Sen se dívce začal plnit. V internátní škole získávala znalosti, vynikala ve sportu. Čím více znalostí měla, tím byla sebevědomější a začínala mít jasno o svém budoucím povolání: lékařka, která bude zachraňovat nemocné.

Základní vzdělání dokončila, ale studium na vysoké škole se nedařilo. Důvodem byla jazyková bariéra. Základní a středoškolské vzdělání absolvovala v místním jazyce kannadštině, bylo proto pro ni obtížné porozumět na vysoké škole angličtině. V prvním ročníku medicíny neuspěla.

Nechtěla ale zklamat samu sebe a rodinu, a tak tvrdě pracovala a studia v říjnu tohoto roku zdárně dokončila. „Jsem vděčná zejména adoptivní mamince Michaele, která mě finančně i duchovně po celou dobu studia podporovala,“ vzkazuje do Čech mladá indická lékařka (převzato z Bulletinu 12/2021).

Jménem dětí děkuji za jejich dlouhodobou podporu a všem vám do dalších dní přeji pokoj, dobro a radost z narozeného betlémského děťátka.

Helena Polanská

POPULÁRNÍ RYBOVKA ZAZNÍ O VÁNOCÍCH V KOSTELE SV. BARTOLOMĚJE

Po loňské pauze vynucené covidem, připravuje Pěvecký sbor Vlastislav bonusový vánoční koncert, který zpestří sváteční dny. Zároveň při tom budou mít možnost zažít i vánoční atmosféru kostela s krásným heřmanoměsteckým betlémem. Pěvecký sbor Vlastislav společně s Řk. farností Heřmanův Městec srdečně zve na vánoční koncert, který se uskuteční v pondělí 27. prosince od 18 hodin v kostele sv. Bartoloměje. Těšit se můžete na vánoční koledy a zpěvy v podání PS Vlastislav i na u nás tolik populární dílo Jakuba Jana Ryby Českou mši vánoční „Hej, mistře!“. Rybovu mši provedou Komorní orchestr, Pěvecký sbor Vlastislav společně se sólisty a souborem ReBelcanto za varhanního doprovodu Martina Kudrny a pod dirigentskou taktovkou Ondřeje Mejsnara. Vstupné je dobrovolné a prosíme o dodržení všech platných epidemiologických

opatření. Přijďte společně s námi obohatit atmosféru vánočních dní ve vašich domovech i v našem městě.

Členové pěveckého sboru Vlastislav děkují za podporu i přízeň v letošním nelehkém roce a přejí všem spoluobčanům klidné a radostné prožití vánočních svátků a hudbou a zpěvem ozdobené dny roku 2022. K tomu se vynasnažíme i my přispět a těšíme se na další nejen hudební setkání. Pevně věříme, že to bude již možné a bez větších omezení.

Marek Výborný

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA – ZAČNĚTE S NÁMI NOVÝ ROK OPĚT DOBRÝM SKUTKEM!

Jubilejně již podvacáté se na začátku ledna v našem městě objeví tříkráloví koledníci s prosbou o pomoc potřebným. V loňském roce se sbírka kvůli covidu musela výrazně omezit téměř pouze do on-line prostoru. Přesto věříme, že na prahu nového roku nám žádné mutace ani nic jiného nezabrání, aby vás koledníci mohli osobně u dveří navštívit. Nemusíte mít obavu, koledníci budou mít respirátory a test ze školy.

V roce 2020 byli koledníci u nás obdarováni rekordní částkou přesahující 136 tisíc Kč. Vážení spoluobčané, za vaši štědrost vám patří obrovský dík. Ceníme si jí o to více, že si jsme vědomi často velmi nelehké osobní situace mnohých z vás. Díky vašim darům byly podpořeny projekty chrudimské Charity: pečovatelská a ošetřovatelská služba včetně osobní asistence v celém chrudimském regionu (mimo jiné nákup a možnost zapůjčení kompenzačních pomůcek apod.) i podpora projektu Občanské poradny, která zajišťuje bezplatné porady klientům v právních i ostatních životních situacích. Drobná část výtěžku podpořila také humanitární projekty v zahraničí. Obdobný účel bude sbírka plnit i letos. A navíc se podpora rozšíří i o financování domácí zdravotní a hospicové péče. Chrudimská Charita svojí pomocí pokrývá i region Heřmanoměstecka. Proto neváhejte se v případě potřeby na ni obrátit a využít její služby (<http://chrudim.charita.cz>). Věříme, že i letos budete mít své dveře a svá srdce pro koledníky otevřené.

Posláním Sdružení Charita ČR je pomáhat těm nejpotřebnějším, lidem v nouzi bez ohledu na jejich vyznání, rasu nebo národnost. Tříkrálová sbírka je řádně povolena Ministerstvem vnitra ČR. U nás spolupracujeme při zapečetování a rozpečetování pokladniček s Městským úřadem. Sbírka je chráněna proti zneužití, neboť každá skupinka bude mít zapečetěnou pokladničku a vedoucího staršího 15 let, který bude vlastnit průkazku s pověřením generálního sekretáře SCHČR. Pokud by vás navštívily v těchto dnech osoby bez těchto náležitostí či jinak podezřelé, oznamte toto ihned Městské či státní policii ČR nebo na telefon

asistenta sbírky v Heřmanově Městci (732 789 248). Pomůžete tak zabránit zneužití sbírky.

U nás v Heřmanově Městci budou skupinky tří králů navštěvovat vaše domácnosti v sobotu 8. ledna. Jsme si vědomi, že podobných sbírek je celá řada, ale budeme vděční i za drobné příspěvky. Každá koruna pomůže našim bližním v nouzi jak v České republice, tak ve světě. Pokud by se někdo z čtenářů chtěl zapojit do sbírky jako koledník, budeme rádi. Věk není limitem! Ozvěte se na tel: 732 789 248. Díky za pomoc! Tři králové, kteří nesli dary do Betléma, budou mít také pro vás připravenou koledu a malou pozornost. Přeji Vám klidné a radostné prožití Vánoc a spolu s Třemi králi na shledanou v novém roce 8. ledna.

Marek Výborný, koordinátor TKS

STO DVACET LET DĚKANSTVÍ V HEŘMANOVĚ MĚSTCI

Dne 19. března 2022 uplyne sto dvacet let ode dne, kdy biskup královéhradecký Eduard Jan Nepomuk Brynych vyhověl žádosti Městské rady v Heřmanově Městci a patrona kostela sv. Bartoloměje a povýšil místní katolickou faru na děkanství. Farnost měla v té době za sebou pět a půl století své existence. Prošla bouřlivým vývojem veřejných i náboženských událostí.

Několikrát změnila své diecézní začlenění, počínaje pražským biskupstvím, následovalo biskupství litomyšlské, opět Praha a konečně Hradec Králové, kde bylo zřízeno biskupství v roce 1664. Do této královéhradecké diecéze byla začleněna i heřmanoměstecká farnost.

Dvakrát za dobu své existence změnila konfesi svých kněží, patronů i farníků. Kostel mnohokrát podlehl požárům (1729, 1733, 1738 a 1740) a válečným událostem a třikrát zásadně změnil svůj stavební styl. Stavba nové farní budovy byla zahájena v roce 1702

V době povýšení farnosti na děkanství byl patronem kostela Ferdinand Bonaventura Kinský a starostou obce Karel Pivnička.

Prvním děkanem byl monsignor Alois Broul, který zde již dříve působil jako kaplan. Od té doby však ne každý duchovní správce naší farnosti byl zároveň i děkanem. Po smrti p. děkana Broula v r. 1926 byl správcem farnosti pověřen dočasně zdejší kaplan Josef Trejbal. Od července 1927 byl novým děkanem jmenován P. Josef Zapletal. Dalším děkanem byl od r. 1942 P. František Kolář. Ten byl i se svým kaplanem P. Miroslavem Cölbou postižen při politických a proticírkevních procesech v padesátých letech. Pak zde od r. 1952 působil jako administrátor P. František Karel, rovněž postižený uvedenými procesy. V r. 1960 převzal nakrátko farnost P. František Vlček z Morašic. Od 1. 8. 1960 byl novým administrátorem jmenován P. Václav Jakubec, který se postupně stal děkanem,

vikářem chrudimského vikariátu a kanovníkem. Po něm převzal farnost kanovník P. Hroznata Pavel Adamec O.Praem, dále děkan P. Josef Smola a posléze se stal administrátorem farnosti P. Adrian Jaroslav Sedlák, který v současnosti spravuje heřmanoměstské děkanství z pozice faráře.

Bylo by zajisté vhodné a pro mnohé tápající v kněžských titulech přínosné, aby se v roce 2022, kdy si budeme připomínat 120 let od povýšení naší farnosti na děkanství, vrátil na děkanství pan děkan. Myslím, že výsledky působení nynějšího faráře jak po stránce duchovního vedení, tak i materiálního zajišťování farnosti jsou patrné. Teď jde jen o to, aby si těchto výsledků povšimli na Biskupství v Hradci Králové ti, kdo jsou oprávněni děkana na děkanství jmenovat.

Upraveno a aktualizováno dle KZ/2002, vv

SEN O CÍRKVI 21. STOLETÍ

Zemřel Jan Konzal. Tajně vysvěcený biskup, který svou službu vykonával v takzvané skryté (podzemní) církvi. Nepoužíval žádné charakteristické insignie – biskupskou berlu, mitru, ba ani prsten. O to intenzivněji se věnoval duchovní praxi, pořádal vzdělávací kurzy a publikoval pod pseudonymy Karel Malý a Karl Klein. Začleňování duchovních skryté církve do oficiálních struktur po roce 1989 nebylo jednoduché. Přijati byli jen ti, kdo přistoupili na tzv. podmíněčné svěcení. To Jan Konzal odmítl. Biskup, který osvědčil svou odvahu v nelehkých dobách, by se měl nyní stát pouhým jáhnem. Po roce 1995 odešel do důchodu a věnoval se lidem vytlačným na okraj církve – rozvedeným a civilně znovu sezdaným nebo kněžím, kteří odešli ze svých far. Publikoval v časopise Getsemany a v nakladatelství Sít'. Byl předsedou teologického výboru Institutu ekumenických studií v Praze. Odešel 16. listopadu 2021 ve večerních hodinách.

Na sklonku 20. století odpověděl na otázku, jaký sen sní o církvi 21. století:

Za první bych byl rád, kdyby církev uvěřila, že je Pánova, že nepatří sobě, že jejím úkolem není starat se o sebe. Já myslím, že tomu moc nevěří.

Za druhé bych byl rád, kdyby se jí podařilo uvěřit, že blahoslavenství nejsou prázdná slova, že Bůh má pro ně slabost,

Za třetí toužím po tom, aby deklarovala, jak vypadá změna smýšlení. Lidé dnes dovedou převlékat kabát, ale změnit své smýšlení tak, jak to udělal apoštol Pavel, když se s brekem rozešel se svou minulostí, to se nedaří. Já mám obavu, že moje církev je strašně pyšná, strašně hrdá na to, že dobře věří.

Za čtvrté, aby přestala zachraňovat svoji pozici ve světě. Církev totiž věnuje své pozici a pověsti spoustu sil a energie, a přitom na tom vůbec nezáleží.

Za páté bych si přál, aby brala vážněji svoje povolání být svátostí tohoto světa.

My tady nejsme proto, abychom udělovali svátosti, ale abychom byli svátostí těm, kteří na naše svátosti kašlou. Protože lidé kašlou na naše rituály, potřebují se setkat s Bohem – ale nám se do toho nechce.

Za šesté, aby se odhodlala být přístřeším i těm, kteří s ní nesouhlasí a které třeba nemá ráda.

A za sedmé bych si přál, kdyby si konečně přestala namlouvat, že je matka církev. Ona ve skutečnosti miluje otcovsky, ne mateřsky. Matka totiž miluje bezpodmínečně, ale církev miluje podmíněně jako otcové. Ti říkají, když budeš dobřej, když se vyučíš a dotáhneš to tam a tam, tak tě budu mít rád. Takovou „jistotu“ lidé znají na tisíc způsobů, ale potřebují mít někoho, kdo je přijme, i když ztroskotají. Přál bych si, aby církev přestala řečnit, že je matkou, a začala matkou skutečně být.

Čtvrt století po vyslovení těchto vět se některé Konzalovy sny začínají – zejména díky papeži Františkovi – pozvolna stávat skutečností.

Bob Flídr, Okénko do farnosti Letohrad 12/2021

**Na počátku bylo Slovo,
To Slovo bylo u Boha,
To Slovo bylo Bůh.
To bylo na počátku u Boha.
Všechno povstalo skrze ně
A bez něho nepovstalo nic,
co jest. Vněm byl život
a život byl světlo lidí.
To světlo ve tmě svítí
A tma jej nepohltila.**

Jan 1,1-5

A tak přeji Vám, milí čtenáři KZ, i sobě, ať světlo Kristovy lásky zakoušíme i ve svém životě po celý nastávající rok.

Václava Výborná

Příspěvek na náklady tisku 7 Kč